

Nederlands Autisme Register (NAR) brengt in kaart:

Autisme en bijkomende psychische problemen

Mensen met autisme hebben naast hun autisme vaak ook nog andere psychische problemen en diagnoses, zoals een depressie, angststoornis of AD(H)D. Dit wordt comorbiditeit genoemd (Simonoff et al., 2008). De comorbiditeit bij autisme is veel hoger dan bij andere psychiatrische diagnoses.

De comorbide stoornissen die het meest voorkomen bij autisme zijn emotionele problemen (angst en depressie) en AD(H)D. Deze klachten komen zowel voor bij mensen met autisme en een normale tot hoge intelligentie, als bij mensen met autisme en een verstandelijke beperking.

Autisme en emotionele problemen

Van emotionele problemen wordt vaak aangenomen dat zij een gevolg zijn van het autisme. Meer over de combinatie van autisme en depressie lees je op de volgende pagina's. Deze problemen ontstaan vaak in de adolescentie en komen mogelijk voort uit de moeite met het aangaan en behouden van sociale relaties bij kinderen, jongeren en volwassenen met autisme. Naar dit onderwerp is echter nog relatief weinig onderzoek gedaan.

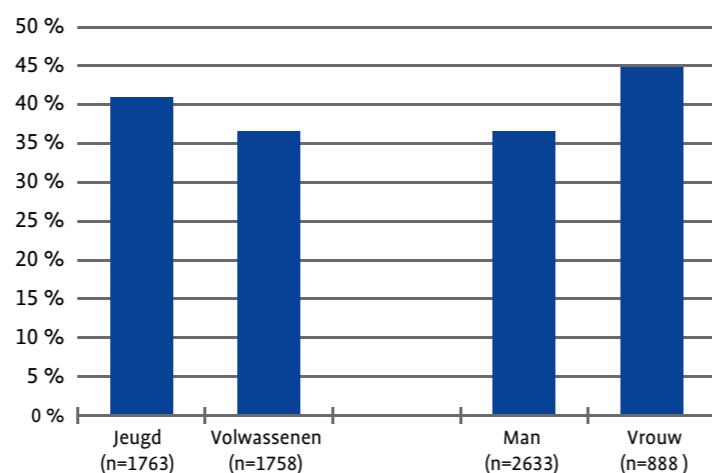
Autisme en AD(H)D

AD(H)D kon tot voor kort niet samen met autisme gediagnosticeerd worden. Volgens de diagnostische richtlijn had je het één of het ander (DSM-IV en eerder). In de nieuwe handleiding voor de diagnostiek van psychiatrische problemen, de DSM-5, kan nu naast autisme wél officieel sprake zijn van ADHD. Er wordt veel gespeculeerd over de overlap en de verschillen tussen autisme en AD(H)D (Gargaro, Rinehart, Bradshaw, Tonge, & Sheppard, 2011).

Oorzaken comorbiditeit bij autisme nog onduidelijk

We weten op dit moment echter nog erg weinig over de oorzaken van het ontstaan van comorbiditeit bij autisme. Is er sprake van een algemenere oorzaak, die bijvoorbeeld zowel tot AD(H)D als autisme leidt?

Comorbiditeit bij autisme

Of is autisme de oorzaak van de psychische klachten (bijvoorbeeld angst en depressie klachten) en kunnen we die dus mogelijk voorkomen? Meer onderzoek is nodig om dit soort vragen te beantwoorden.

Gegevens over comorbiditeit in het NAR

Bij de deelnemers van het Nederlands Autisme Register (NAR afname 2013) vonden we dat 37% van de mannen en 45% van de vrouwen een bijkomende diagnose had. Ter vergelijking: in de algemene bevolking heeft ongeveer 10% van de mensen een psychische diagnose. Ook bleek 34% van de NAR-deelnemers voor hun diagnose autisme eerst een andere diagnose te hebben gekregen.

Uit onderzoek onder de algemene bevolking blijkt verder dat vrouwen vaker psychische klachten rapporteren dan mannen en ook vaker angst en stemmingsproblemen hebben. Deze patronen vonden we ook terug in de gegevens van het NAR.

Meer details hierover kunt u vinden in het rapport dat gratis verkrijgbaar is via www.nederlandsautismeregister.nl of de website van de NVA (Begeer, Wierda en Venderbosch, 2013).

Vervolgmetingen geven meer inzicht

Al met al laten deze cijfers zien dat er schrikbarend vaak sprake is van psychische problemen naast het autisme. Door de NAR-deelnemers over de tijd te volgen, kunnen we de komende jaren zien waarom comorbide problemen ontstaan. Dit kan bijvoorbeeld door te bekijken of bepaalde mensen met autisme meer risico lopen om bijkomende problemen te ontwikkelen. Juist de herhaalde deelname aan onderzoek zorgt dus voor beter inzicht in het ontstaan van comorbiditeit. •

DOOR: SANDER BEGEER, MARLIES WIERDA EN
BERNADETTE WIJNKER-HOLMES

Column

DOOR: PAUL REUKERS

Dunning en Krüger

Paul Reukers (1955) heeft zijn diagnose op late leeftijd gekregen. Paul is gehuwd en werkt als fraudedeskundige bij het ministerie van Veiligheid & Justitie.

Eén van de dingen die ik buitengewoon slecht kan, is snappen waardóór mensen uiteindelijk doen wat ze doen, als dat fout is. Sommige collega's bewegen mij nog weleens tot een implosie (naar binnen ontploffen), als ik ze iets hoor beweren dat niet klopt. Ik snap voor geen meter waarom je in vredesnaam iets als 'zekerheidje' zou willen brengen als het dat duidelijk helemaal niet is?! Bij een implosie hoef je gelukkig niet te exploderen, maar de vraag naar het waarom blijft knagen. Ik blijf maar steeds denken dat het niet logisch is om flauwekul te verkopen (als ze er tenminste niet bij zeggen dat het een grapje is). Net zo niet-logisch vind ik het dat ze hun eigen bedenkzels niet eerst even tegen het licht houden. Als je met de woorden "zelfoverschatting" en "psychologie" op internet kijkt, krijg je een stortbui aan treffers over je heen, die je op het bestaan van de heren Dunning en Krüger wijzen. Heel in het kort gezegd, herhaalden zij in 1999 in een wetenschappelijke verhandeling de woorden die mijn broertje vroeger tegen mij sprak als hij pindakaas at: "Je weet niet wat je mist!!". Ik wist het heel best, maar ik gruwelde van pindakaas. De proefpersonen van Dunning & Krüger wisten inderdaad niet waar ze het over hadden, maar daarbij wisten ze ook niet wat ze níet wisten, en dát ze dat niet wisten, en dus hadden ze zelf geen last van hun gebrek aan kennis. "Op die manier kun je stoeptegels ook lekker maken", zei mijn vader dan. Het verhaal van Dunning & Krüger klinkt wel als een aardig passende diagnose, maar ik ben geen psycholoog, en ik weet wél wat ik niet weet. En als collega's echt onder het bereik van Dunning & Krüger vallen, vind ik het nog steeds niet logisch dat mensen doen wat ze soms doen als ze zichzelf overschatten. Dunning en Krüger hebben het immers alleen over het Effect dat naar hen genoemd is, en niet over een beperking waardoor het nooit zou kunnen lukken. Doe mij maar een autist want die is een stuk logischer. •

'Waarom zou je flauwekul verkopen?'

Nederlands Autisme Register

Het Nederlands Autisme Register (NAR) is opgericht door de Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA) in samenwerking met de Vrije Universiteit Amsterdam. Het doel van dit register is om via online vragenlijsten zoveel mogelijk informatie te verzamelen over mensen met autisme in Nederland. Hierdoor kunnen we meer inzicht krijgen in de verschillen tussen mensen met autisme. Hoe ziet hun leven eruit, en hoe ontwikkelt zich dat in de loop van de tijd? Door grote groepen mensen over langere tijd te volgen kunnen ontwikkelingen in de leefsituatie scherp in beeld gebracht worden. Belangenverenigingen maar ook gemeenten, scholen en zorgorganisaties kunnen zich dan baseren op harde cijfers, en zo beter opkomen voor het welzijn van mensen met autisme in Nederland.

Meld je aan!

Wanneer je je aanmeldt voor het Nederlands Autisme Register (NAR) help je mee om om meer inzicht te krijgen in de overeenkomsten en verschillen in hoe mensen met autisme zich ontwikkelen. Volwassenen met autisme én ouders van kinderen met autisme in Nederland kunnen zich nog steeds opgeven voor het NAR. Deelname is gratis, lidmaatschap van de NVA is hiervoor niet nodig.

Meer informatie en aanmelden: www.nederlandsautismeregister.nl

Referenties

Begeer, S. Wierda, M. & Venderbosch, S. (2013). Allemaal Autisme, Allemaal Anders. Bilthoven: NVA.

Gargaro, B. A., Rinehart, N. J., Bradshaw, J. L., Tonge, B. J., & Sheppard, D. M. (2011). Autism and ADHD: How far have we come in the comorbidity debate? *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 35(5), 1081-1088.

Simonoff, E., Pickles, A., Charman, T., Chandler, S., Loucas, T., & Baird, G. (2008). Psychiatric disorders in children with autism spectrum disorders: Prevalence, comorbidity, and associated factors in a population-derived sample. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 47(8), 921-929.